

Nuorisovaltuustomyönteinen hyvinvointialue - Sertifikaatinhaku 2025

Keski-Pohjanmaan nuorisovaltuusto 01.04.2025
1177/00.02.12/2025

Valmistelija

puheenjohtaja Elsa-Marella Luoto, osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö
Jussi Salminen ja Vetelin vapaa-aikapäällikkö Jaakko Kinnunen

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten aluehallitus päätti 5.9.2022 pykälässä 105 asettaa nuorisovaltuuston ja hyväksyi sen toimintasäännön. Ensimmäiseksi kaudeksi muodostui syksy 2022 – kevät 2024. 28.10.2024 pykälässä 268 päätettiin perustaa uusi nuorisovaltuusto ja sen toimikaudeksi määriteltiin syksy 2024 – kevät 2026. Nuorisovaltuustoon tuli vähintään kaksi edustajaa kaikista alueen kunnista, jolloin koko alueen nuorison tarpeet tulevat hyvin huomioiduksi.

Nuorisovaltuustomyönteinen hyvinvointialue – sertifikaatti on tunnustus hyvinvointialueille, jotka edistävät kiitettävällä tavalla alueen nuorten osallisuutta ja nuorisovaltuuston toimintamahdollisuuksia. Nuorisovaltuustomyönteisessä hyvinvointialueella nuorisovaltuuston tila on vakaa ja tarjoaa hyvän perustan nuorisovaltuuston toiminnalle. Käytössä on lisäksi nuorisovaltuuston vaikuttavuutta tukevia rakenteita, joita käytetään ja kehitetään aktiivisesti. Lisäksi nuorisovaltuusto kokee, että sillä on hyvät toimintamahdollisuudet ja resurssit vaikuttaa ja kuulla muita nuoria.

Sertifikaatti voidaan myöntää kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vuoden 2025 haku-aika on 24.2.-24.3.2025. Sertifikaatti voidaan myöntää kerralla useammalle hyvinvointialueelle, jotka täyttävät myöntämiseen vaaditut kriteerit. Nuvan liittohallitus on päivittänyt kokouksessaan 23.2.2025 sertifikaatin myöntämisen perusteet ja luonut omat kriteerit koskemaan hyvinvointialueita.

Saadakseen sertifikaatin hyvinvointialueen pitää täyttää seuraavat ehdot

- Nuorisovaltuusto on aluehallituksen asettama (OK)
- Nuorisovaltuustolla on toimintasääntö (OK)
- Nuorisovaltuusto on saanut perehdytystä toimintaansa kauden alkaessa (talousjohtajan perehdytys, käynti eduskunnassa, vaalipaneeli)
- Nuorisovaltuustolla on mahdollisuus valita lautakunnan tai muut vastaavat toimielimet, joihin he saavat asettaa edustajan (OK, muissa paitsi turvallisuus- ja pelastuslautakunta)
- Nuorisovaltuusto on edustettuna aluevaltuustossa puhe ja läsnäolo-oikeudella (OK, kaksi paikkaa)
- Nuorisovaltuustolla on suora aloiteoikeus aluevaltuustoon (Nuorisovaltuustolla on epäsuora aloiteoikeus aluevaltuuston kummien kautta)
- Nuorisovaltuustolla on riittävät resurssit toimintansa pyörittämiseen. 28.10.2024 pykälän mukaan aluehallituksen on huolehdittava

nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä (OK, riittävä on aina suhteellinen käsite, oma menokohta 1156)

- Aluevaltuusto, sekä -hallitus kuulevat nuorisovaltuustoa lapsia ja nuoria koskevissa asioissa (OK esim. Suomen ensimmäinen Polis kysely tehtiin Soiten Nuvan toimesta ja sen tulokset esiteltiin aluehallitukselle ja toimielimille).
- Alueella on olemassa rakenne nuorisovaltuuston, alueen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välisen yhteistyön tueksi. Esimerkiksi kummivaltuustotoiminta, viranhaltijoiden kyselytunnit, tai päättäjien ja viranhaltijoiden vierailut (OK, on kummivaltuutetut, kaksi aluehallituksen edustajaa Nuvan kokouksissa, toimialuejohtaja paikalla kokouksissa vastaamassa kysymyksiin ja asiantuntijapuheenvuorot).
- Hyvinvointialue viestii nettisivuillaan nuorisovaltuuston ajantasaisista kuulumisista jne. (OK viestintä ollut aktiivista ja erityiskiitos Nuvan omalle tiedottamiselle. Ohjaaja Jaakko Kinnunen alusta alkaen erittäin vahvasti tekemässä ja kehittämässä Nuvan toimintaa).
- Nuorisovaltuusto on osallistunut sertifikaatin hakemiseen ja toimittaa lausunnon, josta käy ilmi, kuinka nuorisovaltuusto kokee voivansa vaikuttaa hyvinvointialueella (OK, puheenjohtaja Luoto tekee ohjaaja Jaakko Kinnusen tuella hakemuksen ehdollisesti ja Nuva vahvistanee hakemuksen virallisesti 1.4.2025 olevassa kokouksessa).

Lisäksi vähintään kolmen seuraavista ehdoista pitää täyttyä

- Nuorisovaltuustolla on edustuspaikka aluehallituksen kokouksessa. Ei toteudu.
- Hyvinvointialue mahdollistaa yhteistyön alueen muiden toimijoiden kanssa. Toteutuu Nuvan kokouksissa kokouksen alussa kunnanjohtajan katsaus, maakuntaliitto yhteistyö erittäin aktiivista, Nuva mukana alueellisen hyvinvointikertomuksen ja suunnitelman laadinnassa.
- Nuorisovaltuusto voi vaikuttaa myös muihin heitä koskeviin alueellisiin ja kuntarajoja ylittäviin teemoihin, kuten kaavoitukseen, ilmastokysymyksiin, liikenteeseen ja koulutukseen. Toteutuu osittain. Yhteistyö aktiivista kuntiin ja maakuntaliittoon. Nuvan edustajat tulevat nimenomaan kuntien vastaavista elimistä.
- Suosittelijan puoltolause. Toteutuu. Hyvinvointialueen johtajan puolto liitteenä.
- Alue mahdollistaa nuorisovaltuutettujen koulutuksen. Toteutuu osittain. Budjetti mahdollistaa kohtuullisesti kouluttautumista, mutta lisäresurssi ei olisi pahitteeksi. Vakiintuneeksi tavaksi tulossa aina kauden alussa tutustumismatka eduskuntaan, johon halukkaat pääsevät.
- Muu hyvinvointialueen mahdollistama nuorisovaltuustomyönteinen toiminta. Toteutuu. Nuva vahvasti mukana Poliiksen kehittämisessä. Kaksi kyselyä jo tehty ja trendiä seurataan. Osallistava budjetointi, Nuva puolsi vahvasti sitä ja oli tekemässä esityksiä, jotka toteutuivat. Asiaa esitelty muille Suomen nuorisovaltuustoille.

Liitteenä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten nuorisovaltuuston puheenjohtajan Elsa-Marella Luodon laatima

hakemus, jota esitetään hyväksyttäväksi 1.4.2025 olevassa kokouksessa.

Liitteenä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialuejohtajan Mikko Komulaisen puolto.

Päätösesitys

Nuorisovaltuusto päättää

- 1) keskustella asiasta puheenjohtajan johdolla
- 2) hakea Nuorisovaltuustomyönteinen hyvinvointialue -sertifikaattia.

Päätös